

Toimintaterapian palveluseteli

Palvelukohtainen sääntökirja

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue 2026

Palveluiden järjestäminen -lautakunta pp.kk.2026 § xx

VAMMAISNEUVOSTON LAUSUNTO:

Vammaisneuvosto kiittää mahdollisuudesta lausua sääntökirjan sisällöstä. Kommentoitavat kohdat on korostettu asiakirjaan keltaisella pohjalla ja kommentit perään sinisellä tekstillä.

Vammaisneuvosto 6.8.2026

Sisällys

Johdanto.....	1
1 Palvelun kuvaus.....	2
1.1 Palvelun tarkoitus, tavoite ja kohderyhmä	2
1.2 Asiakkuuden prosessi	3
1.3 Palvelun sisältö	3
2 Palveluseteli	5
2.1 Palvelusetelijärjestelmä.....	5
2.2 Palvelusetelipalvelun hinnoittelu	5
2.3 Palvelusetelituotteet	6
3 Palveluntuottajan oikeudet ja velvoitteet	7
3.1 Palveluntuottaja	7
3.2 Henkilöstö ja osaaminen	7
3.3 Tilat, laitteet ja välineet.....	8
3.4 Laadunvalvonta	9
3.5 Palvelun virhe	10
3.6 Palvelun peruuntuminen	10
4 Käyntitiedot, kirjaaminen ja palvelupalaute	11
5 Laskutus hyvinvointialueelta ja asiakkaalta	12
6 Palvelua ohjaava lainsäädäntö	13

Johdanto

Jokaisessa Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelusetelissä on käytössä palvelusetelisääntökirja, joka sisältää kaksi osiota: yleisen sääntökirjan ja palvelukohtaisen sääntökirjan. Yleinen sääntökirja on erillinen asiakirja, jonka vaatimukset koskevat kaikkia Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelusetelituottajia ja palvelusetelitoimintaa. Palvelukohtainen sääntökirja sisältää yksityiskohtaisempia vaatimuksia kyseisellä palvelusetelillä tuotettavalle palvelulle. Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan molempien sääntökirjojen vaatimuksia palvelusetelituottajana toimiessaan. Mikäli palvelukohtainen sääntökirja on ristiriidassa yleisen sääntökirjan kanssa, noudatetaan yleisessä sääntökirjassa annettuja vaatimuksia ja linjauksia.

1 Palvelun kuvaus

1.1 Palvelun tarkoitus, tavoite ja kohderyhmä

Toimintaterapia on kuntoutusta, jonka tavoitteena on tukea ja mahdollistaa eri-ikäisten ihmisten arjessa toimimista, jotta ihmisellä on mahdollisuus osallistua itselleen tärkeisiin ja mielekkäisiin toimintoihin. Toimintaterapiassa peilataan asiakkaan toimintakykyä hänen toimintaympäristönsä vaatimuksiin.

Palveluseteli toimintaterapiaan voidaan myöntää Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen (jäljempänä: Tilaaaja) toimintaterapeutin tai riittävän asiantuntemuksen omaavan ammattilaisen arvion perusteella

- lapselle, jonka merkityksellinen toiminta ja ikätasolla tyypillinen kehitys arjessa on viivästynyt ja sitä voidaan edistää toimintaterapian keinoin,

KOMMENTTI:

Rajaako tämä ilmaisutapa tarkoituksella vai tahattomasti palvelusetelin vain kehitysviivästymiin lasten kohdalla? Saavatko vammautuneet tai sairastuneet lapset palvelut toista reittiä, vai onko ilmaisu vain viimeistelemätön?

- Lapselle toiminnallisuuden ja osallisuuden lisäämistä toimintaympäristöä muokkaamalla

KOMMENTTI:

Muotoilu? Ammattilaiselle asia on selkeä, mahdolliseen asiakasohjeeseen asiaa tulisi selkeyttää.

- aikuiselle sairastuneelle tai vammautuneelle henkilölle, jonka toimintakykyä voidaan tukea tai edistää toimintaterapian keinoin.

Lasten toimintaterapiassa tuetaan lapsen valmiuksien ja taitojen vahvistumista arjessa lapsen toimintaympäristö huomioiden. Kuntouttava toimintaterapeutti tekee yhteistyötä lapsen arkeen osallistuvien henkilöiden kanssa ja ohjaa lähiverkostoa.

Aikuisten toimintaterapiassa tavoitteena on kuntoutujan omien voimavarojen hyödyntäminen ja kehittäminen sekä valmiuksien ja taitojen parantaminen niin, että hän pystyy osallistumaan itselleen merkityksellisiin arjen toimintoihin toimintaympäristössään sairaudesta tai vammasta huolimatta.

KOMMENTTI:

Kappaleessa 1.1 viitataan vain lasten kohdalla toimintaympäristön muokkaamiseen. Apuvälinetarpeiden huomioimista ja niiden käyttämisen ohjaamista ei mainita minkään ikäryhmän kohdalla, vaikka apuvälineet ovat oleellinen osa jäljellä olevan toimintakyvyn hyödyntämistä.

Kaikki vaikeavammaiset eivät välttämättä pääse Kelan kuntoutuksiin -toki riippuu siitä, miten laadukkaasti lähetteet kirjoitetaan - mutta jokaisen, jonka toimintarajoitteiden haittoja pystytään apuvälineillä vähentämään, tulee saada tarvitsemansa laadukkaat apuvälineet.

1.2 Asiakkuuden prosessi

Palvelusetelin myöntämisessä huomioidaan niin asiakkaan yksilöllinen tarve **kuin asiakkaiden yhdenvertaisuus**.

KOMMENTTI:

Vammaisten kohdalla yhdenvertaisuutta arvioidaan aina suhteessa vammattomiin, ei suhteessa toisiin vammaisiin. Tavoite on aina yhdenvertaisuus vammattomien kanssa.

Toimintaterapian palveluseteli myönnetään Tilaaajan toimintaterapeutin tai muun riittävän asiantuntemuksen omaavan ammattilaisen tai moniammatillisen ryhmän tekemän arvion perusteella.

Arviossa määritellään toimintaterapian tarve, tavoitteet, kertamäärät, kesto sekä tarvittaessa **intensiteetti** yhteistyössä asiakkaan ja/tai asiakkaan omaisen/huoltajan kanssa.

KOMMENTTI:

Mitä tällä tarkoitetaan tässä yhteydessä?

Toimintaterapiasta vastaava esihenkilö tai viranomainen hyväksyy palvelusetelin terveydenhuollon ammattilaisen tekemän arvioinnin perusteella. Palveluseteli lähetetään asiakkaalle suojatulla sähköpostilla, tekstiviestillä tai tarvittaessa kirjeitse. Palveluseteli lähetetään **kahtena kappaleena**.

Saatuaan palvelusetelin, asiakas valitsee palveluntuottajan ja toimittaa tälle palvelusetelin tunnuksen palveluntuottajan kappaleesta. Hyvinvointialue kirjaa palvelusetelin palvelusetelijärjestelmään.

KOMMENTTI:

Yllä olevat tekstikappaleet eivät ole identtisiä, tulee esiin jälkimmäisessä kappaleessa. Setelistä on ilmeisesti olemassa omat versiot asiakkaalle ja palveluntuottajalle. Muokattava vastaamaan todellisuutta

1.3 Palvelun sisältö

Palveluseteliä voi käyttää vain sääntökirjassa määritettyyn toimintaterapiaan ja toteutuksessa noudatetaan myöntämispäätöksessä mainittuja kertamääriä ja intensiteettiä. Palvelusetelillä myönnetään lähtökohtaisesti 10–20 kertaa toimintaterapiaa vuodessa, asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan. Arvion tehnyt toimintaterapeutti tai muu riittävän ammattiaidon omaava ammattilainen määrittelee toimintaterapiajakson sisällön. Toimintaterapia sisältää kuntouttavan toimintaterapeutin tekemän ajankohtaisen arvion ja suunnitelman mukaisen **kuntoutusintervention** tai -käynnit.

KOMMENTTI:

Mitä tällä tarkoitetaan tässä yhteydessä? Palveluntuottajille selkeää, mahdolliseen asiakasohjeeseen asia tulisi selventää.

Palveluntuottaja käynnistää uuden toimintaterapiajakson tutustumalla Tilaaajan arvioon. Palveluntuottaja asettaa yhdessä kuntoutujan ja hänen läheistensä kanssa toimintaterapiajaksolle konkreettiset, arkeen sidotut tavoitteet sekä aikataulun sisältävän kirjallisen toimintaterapiasuunnitelman. Kuntouttava toimintaterapeutti suunnittelee arkeen sidottujen, konkreettisten ja **mitattavien tavoitteiden pohjalta** toimintaterapian sisältöä ja

käytettäviä menetelmiä yhdessä kuntoutuja ja tämän läheisten kanssa, ja seuraa tavoitteiden saavuttamista.

KOMMENTTI:

On olemassa paljon sellaista kuntoutumisen kannalta välttämätöntä edistymistä, joka vaatii aikaa kuntoutuskäynneillä, mutta ei ole mittarein mitattavissa.

-Edistyminen mitattavissakin asioissa voi myönnettyjen 10–20 käynnin varassa olla merkittävää, vaikka se ei mittareissa näkyisi lainkaan tai näyttäytyisi vähäisenä.

-Miten varmistetaan, ettei mittausvaatimus, joka palvelee hva:n byrokratiaa eikä kuntoutusta tarvitsevaa ihmistä, muodostu esteeksi jatkokuntoutuksen saamiselle?

-Miten varmistetaan, että hva:n byrokratiaa palveleva mittausvaatimus ei estä kuntoutusjakson aikana keskittymistä kuntoutujalle tärkeimpiin tavoitteisiin?

Toimintaterapiajakson päättyessä kuntouttava toimintaterapeutti arvioi kuntoutujan toimintakykyä suhteessa toimintaterapialle asetettuihin tavoitteisiin yksilölliseen tilanteeseen soveltuvilla ja luotettavilla testeillä ja/tai menetelmillä. Yhdessä kuntoutuja ja läheisen kanssa arvioidaan arjen tavoitteiden saavuttamista.

SI-terapiaa vastaanotolla myönnetään arvioivan toimintaterapeutin arvion perusteella lapselle, jolla aistitiedon käsittelyn pulmat vaikuttavat merkittävästi lapsen toimintakykyyn ja osallistumiseen arjessa. SI-terapia toteutuu koulutuksen saaneen toimintaterapeutin toteuttamana ASI-viitekehyksen pohjalta. SI-toimintaterapiaa järjestetään vasta, kun tavanomainen toimintaterapia on kokeiltu ja todettu tuloksettomaksi/riittämättömäksi vastaamaan lapsen tarpeisiin.

Toteutusmuoto

Toimintaterapiajakso voidaan myöntää toteutettavaksi vastaanotolla, toimintaympäristössä tai etäkäynteinä sekä erilaisina näiden yhdistelminä.

Mikäli toimintaterapiaa myönnetään toteutettavaksi toimintaympäristössä, toimintaterapian tavoitteiden tulee olla sidotut kyseisessä toimintaympäristössä toimimiseen ja toimintaterapian toteuttamisen on oltava mahdollista tässä toimintaympäristössä.

Toimintaterapia vastaanotolla, lapsen/aikuisen toimintaympäristössä tai etäkäyntinä voi sisältää myös ohjausta lähiverkostolle kuntoutujan tarpeen mukaan. Arvioiva toimintaterapeutti (tai muu riittävän osaamisen omaava henkilö) määrittelee vastaanotto-, toimintaympäristö-, etä- ja ohjauskäyntien määrät ja ne löytyvät toimintaterapeutin laatimasta arviosta.

Verkostotyö pitää sisällään esimerkiksi moniammatilliset kokoukset lapsen/asiakkaan asiassa. Verkostotyö toteutetaan joko lähi- tai etätapaamisena.

2 Palveluseteli

2.1 Palvelusetelijärjestelmä

Palveluseteliä hallinnoidaan palvelusetelijärjestelmän kautta. Palvelusetelijärjestelmänä toimii palveluseteliportaali (www.palse.fi). Palveluntuottaja rekisteröityy järjestelmään (ohje palveluseteliportaalisissa). Rekisteröitymisen jälkeen palveluntuottaja hakeutuu toimintaterapian palvelusetelin palveluntuottajaksi. Palveluntuottaja ylläpitää järjestelmässä omia tietojaan, tarkistaa asiakkaan palvelusetelin voimassaolon, saldotilanteen ja käytettävät kertamäärät. Palvelutapahtumat tulee kirjata viiden päivän kuluessa palvelun antamisesta, jotta asiakkaan saldo pysyy ajan tasalla.

Tarvittaessa kuntoutuksen työntekijä ohjaa asiakasta palvelusetelin käyttöön liittyvissä asioissa sekä antaa listan hyväksytyistä palveluntuottajista (www.palse.fi). Listasta ilmenevät tuotettavat palvelut ja palvelujen hinnat. **Palveluseteliportaalisissa** asiakkaalla on mahdollisuus vertailla palveluntuottajia.

KOMMENTTI:

Asiakkaille tarvittaessa tulostetaan päivitettyt versiot? Onko jätetty palveluntuottajien vastuulle myös yrityksen poistaminen järjestelmästä, jos syystä tai toisesta ei enää toimi hva:n piirissä? Tarkistetaanko, ettei tiedoissa ole mukana poistettavia? (Vastaavissa listauksissa on joskus ollut ongelmia tämän suhteen)

2.2 Palvelusetelipalvelun hinnoittelu

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus päättää palvelusetelien arvoista. Osassa palveluseteleitä hyvinvointialue käyttää hintakattoa. Hintakatolla määritellään palvelun enimmäishinta, jolla palvelu on tuotettava. Jos palveluntuottajan hinta palvelusta on pienempi kuin palvelusetelin arvo, on hyvinvointialue velvollinen suorittamaan palveluntuottajalle enintään palveluntuottajan ilmoittaman hinnan.

Lasten toimintaterapiasta ei peritä kuntoutujan omavastuuosuutta. Lasten toimintaterapian palvelusetelin arvo kattaa palveluntuottajan koko hinnan. Aikuisasiakkaalle (yli 18-vuotias) voi muodostua palvelusta omavastuuosuus, mikäli palveluntuottaja on hinnoitellut palvelunsa palvelusetelin arvon ylittäväksi. Palveluntuottaja laskuttaa omavastuuosuuden suoraan asiakkaalta. Palveluntuottaja **ei voi laskuttaa kilometri-**, laskutuslisä- tai muita kustannuksia asiakkaalta tai tilaajalta.

KOMMENTTI:

Tämä tarkoittanee, että palveluntuottajat eivät ota asiakkaikseen etäämmällä asuvia, jos toimintaterapia on tarkoitus antaa toimintaympäristössä (kotona)? Palveluntuottajat voivat myös sisällyttää km-kustannukset (kuten kaikki muutkin samassa kohdassa luetellut) perushintaansa, jolloin asiakas ja hva tavallaan maksavat km-hinnat myös silloin, kun matkakustannuksia palveluntuottajalle ei tule.

Palveluntuottajan on hinnoiteltava aikuisasiakkaalle kohdennetun palvelunsa niin, että **asiakkaan omavastuuosuus on aina vähintään samansuuruinen kuin hyvinvointialueen omasta palvelusta perittävä asiakasmaksu, kuitenkin korkeintaan 30,00 euroa.** Ajankohtaiset asiakasmaksut löytyvät Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen verkkosivuilta. Asiakas maksaa itse haluamansa **lisäpalvelut.**

KOMMENTTI:

Ristiriita: edellisessä kappaleessa todetaan "voi muodostua palvelusta omavastuuosuus" mutta tässä se onkin aina. Miten vähintään/enintään ratkaistaan, jos asiakasmaksu on yli 30 €?

Mitä lisäpalvelut ovat?

Asiakasmaksuohjeessa hinta on määritelty:

1.2 Lääkinnällinen kuntoutus: Käynti fysio-, toiminta-, puhe- tai ravitsemusterapeutilla tai muulla kuntoutuksen asiantuntijalla joko vastaanotolla, kotona tai yksilöllisenä hoitona, mukaan lukien maksusitoumuksella myönnettyt käynnit (kotihoito, omaishoidon ja asumispalveluiden piirissä oleville asiakkaille maksuton)

8 § Palvelusetelin arvon korottaminen (laki 569/2009)

Palvelusetelin arvoa on korotettava 7 §:n 1 momentissa säädettyä korkeammaksi, jos asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulo tai asiakkaan lakisääteinen elatusvelvollisuus muutoin vaarantuu, taikka se on tarpeen muut huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Palvelusetelin arvon korottamista koskevasta asiasta on tehtävä päätös.

Palvelusetelin kokonaisarvo perustuu myönnetyn palvelun määrään.

Asiakas voi halutessaan hankkia lisäpalveluja palveluntuottajalta omakustanteisesti.

KOMMENTTI:

Toistoa edelliseen/yllä olevaan

Hyvinvointialue merkitsee palveluseteliin, mikäli asiakas kuuluu sellaiseen **maksuttomuusryhmään**, jolta ei saa periä omavastuuosuutta. Tällöin palvelusetelin arvo kattaa palveluntuottajan koko hinnan, kuten alle 18-vuotiailla, joilta ei saa periä omavastuuosuutta.

KOMMENTTI:

Missä nämä määritellään, mikäli poikkeaa yllä mainitusta asiakasmaksuohjeen tekstistä?

Palveluntuottaja voi ehdottaa hintojen tarkistusta aikuisten toimintaterapiapalveluissa kerran kalenterivuodessa hyvinvointialueen tarkemmin ilmoittamana ajankohtana. Hintojen muutosten tulee perustua yleiseen kustannuskehitykseen. Hinnantarkistus hyväksytetään palvelusetelijärjestelmän kautta. Palveluntuottajan tulee kertoa asiakkaalle hinnan muutoksista. **Lasten toimintaterapiapalveluissa palvelusetelin arvo on kiinteä**, eikä palveluntuottaja näin ollen voi ehdottaa hintojen tarkistusta.

KOMMENTTI:

Miten pitkään kiinteä? Miksi kustannusten nousua ei huomioida lasten palveluissa?

2.3 Palvelusetelituotteet

Palvelusetelillä järjestetään toimintaterapiapalveluja vastaanotolla, kuntoutuksen toimintaympäristössä tai etänä. Palveluntuottaja voi antaa hinnan kaikkiin tai vain osaan kategorioista A-N.

- A. Lasten toimintaterapia vastaanotolla 45 min
- B. Lasten toimintaterapia vastaanotolla 60 min
- C. Lasten toimintaterapia toimintaympäristössä 60 min
- D. Lasten toimintaterapia toimintaympäristössä 90 min
- E. Lasten toimintaterapia etäkäyntinä 45 min
- F. Sensorisen integraation terapia (SI-terapia) vastaanotolla 60 min

- G. Aikuisten toimintaterapia vastaanotolla 60 min
- H. Aikuisten toimintaterapia toimintaympäristössä 60 min
- I. Aikuisten toimintaterapia toimintaympäristössä 90 min
- J. Aikuisten toimintaterapia etäkäyntinä 45 min
- K. Aikuisten toimintaterapia arviointikäynti vastaanotolla 60 min
- L. Aikuisten toimintaterapia arviointikäynti toimintaympäristössä 60 min

- M. Verkostotyö lähitapaaminen 60 min
- N. Verkostotyö etätapaaminen 60 min

Toimintaterapiapalvelun kesto on 45, 60 tai 90 minuuttia per kerta/käynti. Kotikäynnin kesto ei sisällä matka-aikaa.

Palveluseteliin on merkitty sen voimassaoloaika.

3 Palveluntuottajan oikeudet ja velvoitteet

3.1 Palveluntuottaja

Palveluntuottajan tulee täyttää yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) asetetut vaatimukset. Sen tulee myös olla merkitty asianomaiseen aluehallintoviranomaisen ylläpitämään rekisteriin tai sen tulee olla saanut aluehallintoviranomaisen myöntämä toimilupa hyvinvointialueella.

3.2 Henkilöstö ja osaaminen

Toimintaterapian toteuttajana voi toimia toimintaterapeutti (AMK) tai vastaavan aikaisemman opistoasteisen tutkinnon suorittanut henkilö, jolla on Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) myöntämä oikeus harjoittaa ammattiaan laillistettuna ammattihenkilönä.

Hyvinvointialue hyväksyy palveluntuottajaksi ainoastaan sellaisen palveluntuottajan, jonka toimintaterapiapalvelua tuottavalla henkilöllä on Valviran myöntämä laillistus.

Palveluntuottajan henkilöstöllä tulee olla hyvä suomen ja/tai ruotsin kielen taito. Palveluntuottajan tulee ilmoittaa millä muilla kielillä palvelua voidaan toteuttaa.

SI-terapian toteuttaminen edellyttää toimintaterapeutilta sensorisen integraation teorian ja menetelmien koulutusta.

Lasten toimintaterapiaa toteuttavalta toimintaterapeutilta edellytetään lisäksi vähintään yhden (1) vuoden työkokemusta lasten toimintaterapiasta.

KOMMENTTI:

Tämä voi olla perusteltua, mutta mistä saadaan uusia terapeutteja, kun ensin pitää olla vähintään yhden vuoden kokemus ennen kuin voi toimia terapeuttina?

3.3 Tilat, laitteet ja välineet

Palveluntuottajalla on vastaanotolla toteutuvaa toimintaterapiaa varten asianmukaiset, palveluun soveltuvat toimitilat. Toimitiloissa tulee olla mahdollisuus yksityisyyttä suojaavaan asiakaspalveluun. WC- ja odotustilojen tulee soveltua liikuntarajoitteisille henkilöille. Mikäli asiakaspalvelutilaan pääsy tai itse asiakaspalvelutila ei ole esteetön, tulee asiakasta informoida etukäteen.

KOMMENTTI:

Entä muilla tavoin rajoitteiset? Epäkäytännöllistä, että vessaan pitää päästä esteettömästi, mutta toimitilojen ei tarvitsekaan olla esteettömiä.

Esteettömyyspuutteista tulee olla merkintä palse.fi -sivustolla, jolloin palveluntarvitsija voi heti sivuuttaa palveluntuottajan. HVA:n on huolehdittava siitä, että palveluntuottajia, joiden vastaanottotilat ovat esteettömiä, on riittävästi.

Toimitilojen on jatkuvasti täytettävä turvallisuusmääräykset niin, että yksikössä huolehditaan asiakkaiden turvallisuudesta lain ja viranomaisten määräysten mukaisesti. Palveluntuottajalla on oltava pelastusviranomaisten hyväksymä pelastussuunnitelma ja turvallisuusselvitys.

Palvelusetelin myöntäjä voi tarvittaessa tarkistaa palveluntuottajan asiakaspalvelutilat.

KOMMENTTI:

Vaikka toimintaterapiat ovat toimintarajoitteiden ammattilaisia, maininta tarkastuksesta johdattaa miettimään, olisiko hyvä, että hva:n esteettömyystyöryhmä katsastaisi tilat kertaalleen jokaisen uuden palveluntuottajan kohdalla?

Palveluntuottaja huolehtii kuntoutujan toimintaympäristössä toteutuvassa kuntoutuksessa tarvittavista välineistä ja laitteista. Sekä vastaanotolla että kuntoutujan toimintaympäristössä palvelun toteutuksessa käytettävien laitteiden tulee täyttää terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista (2010/629) säädetyn lain edellyttämät vaatimukset.

3.3.1 SI-terapia

SI-terapiaa toteuttavalla terapeutilla tulee olla SI-terapeutin koulutus.

Sensorisen integraation terapian (SI-terapian) tulee toteutua vastaanottotilassa, joka täyttää ASI-terapialle määritellyt Fidelity-kriteerit.

Fidelity-kriteerit ovat:

- 1) terapiaympäristön tulee olla joustavasti muunneltavissa ja mahdollistaa tutkiminen

KOMMENTTI:

Mikä ja kenen tutkiminen?

- 2) tilan on oltava turvallinen, eli
 - a. mattoja ja tyynyjä riittävästi peittämään lattia kaikkien terapiavälineiden alla
 - b. terapiavälineiden on oltava säädeltävissä lapsen koon mukaan
 - c. välineiden turvallisuus tulee voida tarkistaa helposti ja ne tulee tarkistaa säännöllisesti
- 3) tilassa on oltava ripustettavia terapiavälineitä
 - a. tilassa on oltava vähintään kolme koukkuja, joihin roikkuvia terapiavälineitä voidaan ripustaa,
 - b. tilassa on oltava vähintään yksi 360 asteen rotaation mahdollistava väline
- 4) tilan on oltava riittävän iso, jotta aktiivinen fyysinen toiminta mahdollistuu
- 5) tilassa on oltava myös rauhoittumisen mahdollistava paikka.

3.3.2 Etäkäynti

Etäkäynti toteutuu video- ja audiovälitteisenä toimintaterapiana. Etäkäynti on kahden tai useamman mobiililaitteen tai tietokoneen välityksellä käyty reaaliaikainen puhelu, jossa on mukana ääni ja kuva.

Vastaanottokäyntejä voidaan kuntoutujan tai alaikäisen kuntoutujan huoltajan suostumuksella ja arvioineen toimintaterapeutin arvion perusteella toteuttaa myös videovälitteisinä etäkäynteinä. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue pyrkii hyödyntämään etäkäyntejä enenevässä määrin silloin, kun se toimintaterapian toteutuksen kannalta on tarkoituksenmukaista.

Palveluntuottaja vastaa etäkäyntien lainmukaisesta tietoturvasta. Jos lapsiasiakkaan kehitystaso sitä edellyttää, tulee palveluntuottajan varmistaa, että lapsiasiakkaan huoltaja/vanhempi on läsnä. Palveluntuottajalla tulee olla kuntoutujan yksityisyydensuojan takaava tietoturvallinen ja sivullisilta suojattu tila videovälitteisen etäkäynnin toteuttamista varten, tekninen tuki tarvittaessa, valmius opastaa kuntoutujaa videovälitteiseen etäkäyntiin osallistumisessa sekä toimintaohje tilanteita varten, jossa etäyhteys keskeytyy teknisten haasteiden vuoksi. Etänä toteutuva toimintaterapiakuntoutus on tavoitteellista, kuten kasvokkainen kuntoutus. Yksilötoimintaterapiakerta toteutetaan aina kasvokkain, jos se edellyttää manuaalista ohjaamista tai terapiavälineistöä, jota palveluntuottaja ei voi toimittaa kuntoutujalle.

3.4 Laadunvalvonta

Palvelusetelitoiminnan tulee perustua sääntökirjan yleisessä ja palvelukohtaisessa osassa määriteltyihin ehtoihin ja vaatimuksiin.

Palveluntuottajan toiminnan ja palvelujen valvontavastuu on ensisijaisesti hyvinvointialueella. Palvelusetelitoiminnan laadullisena vähimmäisvaatimuksena on vastaava toiminnan taso kuin hyvinvointialueella (palvelusetelilaki 569/2009). Palveluntuottajan tulee ylläpitää hyvää laatua hygienian, asiakirjakäytännön, laitteiden ja materiaalien käytön sekä potilasturvallisuuden suhteen. Asiakastyön ja -turvallisuuden laadun mittarina käytetään asiakaspalautetta sekä asiakasvahinkoilmoitusten, muistutusten, kanteluiden ja reklamaatioiden määrää.

Palveluntuottaja antaa hyvinvointialueelle luvan tehdä palveluseteliasiakkailleen asiakastyytyväisyyskyselyjä ja osallistuu hyvinvointialueen järjestämään asiakaspalautteen keräämiseen. Palveluntuottajaa edellytetään osallistumaan hyvinvointialueen järjestämiin yhteistyökokouksiin.

KOMMENTTI:

Asiakastyytyväisyyskyselyt tulee järjestää siten, että palaute tulee suoraan hva:lle, joka voi toimittaa ne eteenpäin palveluntuottajille. Näin varmistettaisiin, että laatupoikkeamat tulevat varmasti hva:n tietoon.

Asiakas voi antaa palveluntuottajalle ja hyvinvointialueelle palautetta palvelun laadusta ja muista palveluun liittyvistä seikoista. Palautteiden antaminen ja niihin vastaaminen ovat ensisijaisesti asiakkaan ja palveluntuottajan välisiä asioita. Palveluntuottajan tulee toimittaa hyvinvointialueelle selvitys tai jäljennökset palvelusetelillä tuotettua palvelua koskevista muistutuksista, valituksista ja kanteluista samoin kuin kaikkia edellä mainittuja koskevista ratkaisuksista.

KOMMENTTI:

Toki palveluntarvitsija voi koota omaan käyttöönsä asiakaspalautetta, ja toivottavasti mahdolliset epäkohdat korjaantuvat aina jo sillä, että asiakas kertoo kokemuksestaan palveluntuottajalla. HVA:lla on vastuu laadunvalvonnasta, ja jotta vakavimmat tai korjaamatta jäävät epäkohdat tulisivat hva:n tietoon, vastuu asiakaspalautteen keräämisestä pitää olla hva:lla. (Tämä huomattu muiden kuin toimintaterapian palveluntuottajien kohdalla)

Puuttuu kokonaan määräykset ajoista, siis miten nopeasti ja miten usein. Myös palautteista johtuva toiminnan parantaminen puuttuu.

3.5 Palvelun virhe

Palvelun katsotaan olevan virheellistä, mikäli se poikkeaa yleisen tai palvelukohtaisen sääntökirjan, lainsäädännön tai sopimuksessa mainituista palvelun sisältövaatimuksista. Vastuu siitä, että palvelu on suoritettu laadukkaasti ja huolellisesti, on palveluntuottajalla (Kuluttajansuojalaki 38/1978). Hyvinvointialue ei vastaa palveluntuottajan virheistä.

KOMMENTTI:

Entä sitten? Ohjeessa ei ole mitään mainintaa siitä, mitä virheestä seuraa. Tähän maininta, että seuraamukset löytyvät yleisestä sääntökirjasta. Laki menee sääntökirjan edelle, järjestys muutettava.

Palvelu on virheellistä myös, jos se ei vastaa niitä tietoja, jotka palveluntuottaja on etukäteen antanut toiminnastaan, ja joiden voidaan olettaa vaikuttaneen asiakkaan päätöksentekoon palveluntuottajaa valitessaan. Sama koskee palvelun suorittamisesta annettuja tietoja (Kuluttajansuojalaki 38/1978).

3.6 Palvelun peruuntuminen

Palveluntuottaja vastaa palvelun toteuttamisesta asiakkaan kanssa sovitun mukaisesti. Palveluntuottaja tiedottaa palvelun toteuttamisen esteestä asiakkaalle heti, kun se on palveluntuottajalla tiedossa ja sopii korvaavasta palvelusta asiakkaan kanssa. Palveluntuottaja informoi asiakkaitaan selkeästi varattujen aikojen peruuttamiskäytännöistä. Hyvinvointialue ei vastaa peruuntuneista palvelutapahtumista aiheutuneista kustannuksista.

KOMMENTTI:

*Otsikko täydennettävä muotoon ”Palvelun peruuntuminen tai peruuttaminen”
Jäävätkö peruutuksista syntyvät kustannukset palveluntuottajan vastuulle?*

4 Käyntitiedot, kirjaaminen ja palvelupalaute

Palveluntuottajalta edellytetään hoitotyöhön liittyvien asiakastietojen ja työsuoritteiden kirjaamista seuraavien ohjeiden mukaisesti:

- lainsäädännön edellyttämän hoitotyön kirjaaminen sekä asiakkaan **kokonaistilanteen** kirjaaminen

KOMMENTTI:

Tarkoitetaanko tällä terapiakohtaista kokonaistilannetta vai asiakkaan kaikkia hoito- ja terapiatarpeita? Vai tarkoittaako kirjaaminen vain hva:n virkahenkilöiden tekemän terapiakohtaisen kokonaistilanteen mekaanista kirjaamista?

- tehtyyn työhön kuuluvien suoritteiden kirjaaminen
- asiakkaan palvelutarpeen seuraaminen ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa palvelu- ja hoitosuunnitelman päivittämisessä (arviointi)

Palveluntuottaja kirjaa terapiakäynteihin liittyvät tiedot potilastietojärjestelmäänsä viipymättä käynnin jälkeen, tai viimeistään viiden (5) arkipäivän kuluessa käynnistä, ja toteuttaa tarvittaessa ohjeiden mukaan ohjeistusta asiakkaiden oikeudesta tarkistaa tietonsa. Tietoihin sisältyy vähintään asiakkaan kuntoutukseen lähettämisen syy, toteutuneen käynnin sisältö, tiedon annetusta omahoito-/harjoitteluohjeistuksesta, **peruuttamatta** jääneet käynnit sekä tarvittavat jatkosuositukset.

KOMMENTTI:

Miksi, kenen toimesta peruuttamatta jääneet? Entä peruuntuneet, eikö niitä kirjata mihinkään?

Palvelun kannalta on tärkeää, että palveluun liittyvät tarpeelliset tiedot ovat asiakkaan palvelukokonaisuuteen kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon **ammattihenkilöiden** käytettävissä.

KOMMENTTI:

Entä asiakkaan käytettävissä?

Palveluntuottajalta edellytetään, että palveluntuottaja laatii kirjallisen terapiapalautteen terapiajakson päätyttyä palse.fi-portaaliin. Terapiapalaute on edellytys laskutuksen hyväksymiselle. Terapiajakson loputtua palvelu merkitään toteutuneeksi palse.fi -portaaliin. Portaaliin kirjaamisesta ja **laskutuksesta** kerrotaan tarkemmin kappaleessa 2.1. Palveluntuottaja toimittaa pyydettyä myös välipalautteen toimintaterapiasta.

KOMMENTTI:

2.1:ssä ei ole mitään tietoa laskutuksesta

Palautelomake on rakenteinen ja sen tulee sisältää vähintään **seuraavat tiedot:**

KOMMENTTI:

Listasta puuttuu ainakin tulosten (pidempiaikainen) seuranta ja arvio mahdollisesta tarpeesta jatkoterapiaan.

- arvion kuntoutujan toiminnallisuudesta alku- ja lopputilanteessa (menetelmät ja mittarit)

KOMMENTTI:

Mittareiden sijasta voisi käyttää ilmaisua arviointitapa. Tämä siksi, että kaikelle oleelliselle ei ole olemassa toimivia mittareita.

- toimintaterapiajaksolle laaditun toimintaterapiasuunnitelman
- toimintaterapiajaksolle asetetut tavoitteet ja niiden toteutumisen
- kuntoutujan ja/tai hänen läheisensä näkemyksen toimintaterapian vaikutuksista kuntoutujan toimintakykyyn.

Palveluntuottajan on huolehdittava siitä, että palaute sisältää yllä mainitut asiat.

Palveluntuottaja ilmoittaa asiakkaan toimintakyvyssä ja palveluntarpeessa tapahtuvista muutoksista hyvinvointialueen arvion tehneelle toimintaterapeutille. Palvelun myöntäjä arvioi tarvittaessa toimintaterapiatarpeen uudelleen ja päivittää palvelusetelin yhdessä asiakkaan ja hyvinvointialueen ammattilaisten kanssa.

Palveluntuottaja sitoutuu asiakkuuden päätyttyä järjestämään ja siirtämään potilasasiakirjat hyvinvointialueelle arkistoitavaksi sekä hävittämään vastaavat hallussaan oleva asiakirjat.

KOMMENTTI:

Kaiketi asiakirjat voi säilyttää jatkokuntoutuksen ajan

Näistä puuttuvat aikarajat. Lisättävä milloin viimeistään pitää siirtää ja hävittää.

5 Laskutus hyvinvointialueelta ja asiakkaalta

KOMMENTTI:

Kappaleessa ei ole mitään tietoa asiakkaan laskuttamisesta. Otsikon muuttaminen "Laskutus"

Hyvinvointialue korvaa palveluntuottajalle palvelusetelin arvon suuruiset kustannukset. Yli 18-vuotaa asiakkaalle voi aiheutua kustannuksia toimintaterapiapalvelun omavastuuosuudesta. Laskutus perustuu toteutuneisiin käynteihin.

KOMMENTTI:

Kappale 2.2. on ristiriitainen, siinä määrätään samaan aikaan minimi- ja maksimimaksuista.

Palveluntuottaja muodostaa kuukausittain palse.fi-portaalissa koontilaskuviitteen. Palveluntuottajan muodostama koontilaskuviite siirtyy automaattisesti Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle nähtäväksi.

Palveluntuottaja lähettää palvelusetelilaskun Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle omasta laskutusjärjestelmästä. Palveluntuottaja laskuttaa tilaajaa kerran kuukaudessa jälkikäteen palvelusetelipäätöksen mukaisesti. Maksuehto on laskun saapumisesta lukien 14 päivää netto. Viivästyskorko on enintään korkolain mukainen. Hyvinvointialue ei maksa laskutuslisää,

kilometrikorvauksia tai muita ylimääräisiä kuluja. Laskussa ei saa näkyä asiakkaan henkilötietoja. Laskun tunnisteena palveluntuottaja käyttää palvelusetelin tunnistenumeroa.

Palveluntuottaja lähettää laskut ensisijaisesti verkkolaskuina. Laskun vastaanottajatietoina tulee laskussa olla osoite:

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
PL 936
00074 CGI
OVT-tunnus: 003732213393

Verkkolaskuoperaattori: CGI (operaattoritunnus 003703575029)

Palveluntuottajat, joilla ei itsellään ole käytössä sähköiseen laskutukseen soveltuvaa ohjelmistoa, voivat luoda laskunsa aitoina verkkolaskuina CGI:n toimittajaportaalin avulla. Toimittajaportaaliin voi liittyä lähettämällä pyynnön sähköpostiosoitteeseen talous@itauusimaa.fi.

Viestissä tulee olla yrityksen nimi, y-tunnus ja vastuuhenkilön sähköpostiosoite. Sähköpostiosoitteen tulee olla henkilökohtainen.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue ei maksa erillistä toimisto-, varaus-, materiaali- tai laskutuslisää.

Laskusta tulee ilmetä seuraavat arvonlisäverolain määrittelemät, pakolliset laskumerkinnot:

- laskun antamispäivä
- laskun numero (juokseva tunniste)
- palveluntuottajan arvonlisäverotunniste (Y-tunnus)
- palveluntuottajan nimi ja osoite
- laskun saajan nimi ja osoite
- palvelusetelin tunnistenumero
- palveluseteliportaalin laskuviite
- verottomuuden peruste, esim. verottomat sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut

Puutteelliset ja virheelliset laskut Itä-Uudenmaan hyvinvointialue palauttaa takaisin palveluntuottajalle, mikä saattaa aiheuttaa maksujen viivästymistä.

Palvelut tulee laskuttaa kuukausittain jälkikäteen 15. päivään mennessä.

6 Palvelua ohjaava lainsäädäntö

Toimintaterapiapalvelua ohjaa seuraava lainsäädäntö:

1. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009)
2. Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990)
3. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)
4. Potilasvahinkolaki (585/1986)
5. Terveystaloudellisuuslaki (1326/2010)
6. Laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista (629/2010)

7. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007)
8. Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista (298/2009)
9. Työturvallisuuslaki (738/2002)
10. Tietosuojalaki (1050/2018)
11. Kuluttajansuojalaki (38/1978)
12. Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
13. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994)
14. Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä (564/1994)
15. Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012)
16. Euroopan parlamentin ja neuvoston yleinen tietosuoja-asetus (EU) 2016/679